

Videtur autem violentum **necessarium**, vis & necessitas voluntario, persuasionique in rebus agendis opponi. In vniuersum autem violentum, necessitatēque etiam inanimatis assignamus. Nam & ignem vi, coactūmque deorsum ferri cernimus. Verū quando secundum naturam, propriūmque impetum fertur, nec violentia, nec voluntariorum subest, sed nomine caret antithesis: verū cum prēter hāc contingunt, vt dicimus fieri. Eodem paēto & animalia, & inanimata vi multa cūm facere, tum pati animaduertuntur, quando scilicet prēter naturalem impetum ab extero aliquo mouentur. Quod in anima quidem expertibus simplex est, sed in animatis sāpe simplex, vt in quibus non semper ratio, cupiditāsque consonant. Ac cāteris quidem animalibus, quemadmodum & inanimatis violētum simplex est, quippe quā cupiditati (nam ea viuunt) rationem minimē contrariam habent: homini vero ambo insunt, certa quadam xate, ea scilicet, quā rebus per rationem agēdis idonea est: neque enim vel puerū, vel ferā agere dicimus. Proinde cūm violentum omne moleustum esse, nec vi quisquam, sed gaudens agere videatur, magna de temperante, intemperantēque cōtraversia oritur, eō quōd vterque contrarios intra se impetus feniens agit. Vnde temperantem vi se ipsum à suauium cupiditate abstraxisse aiunt: dolet enim luctans cum resistente cupiditate. Intemperans autem vi, prēter rationem rapitur: minus tamen adfligitur: nam cupiditati lētus indulget, quippe qui suauibus intendit, quo circa non vi, sed volens agit, quia dolore vacat. Porrò persuasio, violentia, necessitatēque opponitur: temperans vero ea se- statur, de quibus persuasus est, non vi, sed volens. Nam cupiditas citra persuasionem trahit, quippe quē ratione caret. Quod igitur iij soli vi, inuitique facere videantur, quāmque ob causam, scilicet ob similitudinem, qua & inanimata agere dicimus, exposuimus hactenus. Sed enim si & quod in determinatione positum isthic fuerat, adiiciatur, soluitur quod dictū est. Quando igitur foris quippiam prēter impetum intrinsecum mouerit, sedative, vi id fieri asseueramus: quando vero secūs, non vi. In temperante autem, intemperantēque, insitus impetus ducit, (vtrunque enim habet) & neuter vi, & coactus, sed volens vterque agit. Nam principium,